Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Vita virtusque sanctae Genouefae virginis cuius depositio III. nonas ianuarias colitur

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

exhiberent. Cuntes autem milites inuener
eam orantem simul cum ursa: et redeuntes
dixerunt. Non possumus eam tibi exhibere.
quia ursa intus est cum ipsa. Tunc aurelianus
imperator iussit ut ligna exhiberent. et ig
nis incenderetur: ut ursa et columba simul
arderent. Cumque populi ignem succen
derent: ursa coepit rugire et fremitum dare.
D xit autem scā columba ad ursam. Noli timere
neque pauere. quia neque incendio cremaue
ris. nec capieris. sed morte tua ubi te dies
tuus inuenerit. morieris. Tunc illa ascendit
tectum domus: et egressa foris per medias tur
bas populi ciuitatis portas exiuit. et ad siluā
grexit. Adclamantes autem populi dixer
ad imperatorem. ut super ignem aquā infun
derent: ne columba uiua arderet. Post
ignem extinctum. iussit aurelianus colūbā
exhiberi. Ad quam et dixit. Columba quae
est ars tua t maleficia. ut feras siluestres
tecum pariter essent. Columba respondit.
DNS N ulla maleficia noui. nisi xp̄m dī filium co
lere. qui mihi misereri dignatur. Aure
lianus imperator dixit. Iam tibi testatus
sum: ut xp̄i nomen non nominares. Quod si
fecisses. morte turpissima moreretis.
b eata columba respondit. Melius est feliciter
mori: quam infeliciter uiuere. Infelici
enim uiuit qui a lege xp̄i separatur. Et prae
cepta eius non obaudit. Tunc aurelianus
imperator ira accensus: iussit eam duci ex
tra ciuitatem dicens. Columbam quae
diuinis legibus adsensum noluit adcommo
dare. ut dīs omnipotentibus debita sacri
ficia clementer exhiberet: gladio per
cuti iubeo. Cumque egressi fuissent
milites. et ducerent eam miliarium unū
semis extra ciuitatem. rogauit eos ut eā
permitterent orare. Qui fecerunt ita.
A t illa ananolagium suum nouum dedit eis.
Orante illa. insonuit uox de caelo dicens.

Veni columba. Aperti sunt tibi caeli.
Congaudet te paradisus: deuictis omnibus
conluctationib; tuis. Stat dī filius qui tibi
coronam in capite inponat. et suscipient
te angeli. Tunc milites contendebant
qui eam decollaret. Unus eiusdem ciuita
tis miles nomine barruca dedit alios dena
rios uiginti: et permiserunt eum. et abstulit
caput eius. Acta sunt autem haec apud seno
nas ciuitatem pridie kł ianuarias sub au
reliano imperatore regnante dn̄o
nostro ihū xp̄o cui est honor et gloria
uirtus et potestas in saecula saeculorū amen.

EXPLICIT PASSIO SCAE COLŪBAE UIRGINIS

INCIPIT UITA UIRTUTESQ. SCAE GENOUEFAE UIRGINIS. CUIUS DEPOSITIO III NON IANUAR COLITUR.

xlviiii

Scā igitur genouefa in nimeto dorensi par
rochia nata. quae septem ferme milibus
a parasius urbe est constituta. Parentibus
uero seuero patre: gerontia matre pgenita.
H aec quantam ab ineunte adulescentia dī gra
tiam fuerat consecuta: quantaque dō religi
onis deuotione seruierit: fidelium auditui
pfectuque ualitura. edita inferius uerba
testantur. Proficiscentes itaque ad britta
nias germanus et lupus. praeclari maximiq;
pontifices ad pelagianam heresim quae tunc
in locis illis emerserat reprimendam: ad
memoratam forte parrochiam. orandi uel
manendi segratia contulerunt. Quibus cum
obuiam utriusq; sexus multitudo omnis
ab ecclesia cateruatim uico effusa pcederet.
haec adulescentula inter reliquam occurren
tium multitudinem parentum est uestigia
comitata. Quā cum germanus scs eminus aspex
isset: nescio quid in ea meritorum eius prae
scius spiritale pspiciens: coepit ex templo
et nomen puellae et cuius esset filia sciscitari.
A c circumstantibus ilico et puellae pariter

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

et parentum nomina differuntur. Ad quos ait
scs germanus. Haec uestra est filia. Illi nra
inquiunt. Quibus ille respondit. felices uos tā
uenerandae sobolis genitores. Aduenientes
ergo ad ecclesiam nona duodecima celebrata.
Scs germanus parentes pariter et puellam ad
ospicii sui receptaculum iussit abire. quā sibi
altera die maturae. priusquam abscederet
iniunxit adduci. Postero die surgente iam
iubare parentes ac filia uti scs germanus indix
erat adfuerunt. Cumque puellam memora
tus pontifex praescius futurorum suaderet.
religiosae uitae propositum blandiloquus hortator
adsumere. illa se exoptare huius meriti donū
paruula quidem aetate ait infantili pfessione
respondit. Cumque scs germanus ualde in
puella credi donum et fidem iam miraretur
exordia. in terram forte oculis tam admira
bilis rei stupore defixis. nummum solo aereū
iacere pspexit. crucis signaculo titulatum.
Hunc beatus pontifex a telluris puluere suble
uatum. puellae quasi quoddam pignus religi
osi muneris dereliquit. atque ut pforatus
collo eius inhereret indixit. et ut nullius me
talli aut margaritarum monilibus ornaret
admonuit. ut saecli ornamenta dispiciens.
uenitoris et candoris caelestis gratiae pulchri
tudine non careret. Et uale dicens ei. Commendansq;
eam genitoribus suis. necessitate cepti itineris
pertinax uiator exsequitur. Post aliquot fere
dies mater eius die sollemne ad ecclesiam ire
disponit. et genouefam dor mire mane ac domi
residere pcepit. Quae cum a se nisi cū eam ad ec
clesiam pgeret nequaquam posset abigere.
clamitante sibi mr ac dicente quod promis
sionis suae memor uellet ad ecclesiam orati
onis ac deuotionis studio frequentare. Mater
eius palma maxillam eius iracundia pcussit
quae illico luminis uisione priuata supplicium
continuae caecitatis incurrit. Tribus namque
mensibus minus a biennio expers lucis fuisse

manifestissime perhibetur. Tandem aliquando
incredibile est dō inspirante. recordata est
mater eius quod dudum germanus summus
pontifex filiam suam meriti censuerat habiturā.
uocans eam ad se. ait ei. Obsecro cape hauritoriū
properansque pge ad puteum et aquam adfer
matri quae priuata luminis beneficio semiuiuae
soboles ne grauaret. Illa cum summa festinatione
pcurrens ad puteum. et impleto hauritorio aquā
matri quā poposcerat ministrauit. Mater uero
ad caelum extensis manibus aquam a filia quā
deferebat excepit. Et ut adlatę aquae a filia
crucis signum supponeretur expetiit. De qua
fomentans sibimet oculos. recepisse se paululū
sensit aspectum. Cumq; hoc bis terq; fecisset
eam ad puritatem luminis derogati recepta
in integrum sanitate manifestum est puenisse.
Accidit etiam ut cū ea duae puellae multum ea
aetatis senio pcedentes consecrandae uilico epō
ducerentur. Quas cum iuxta annorum pmoue
rent. genouefam nescio quid in ea spitalis gra
tiae pprium inēē pspiciens eam benedictioni
ante alias praecepit offerri. sicque et aliae
benedictionem deinceps assecutae obtutibus
pdicti pontificis pariter abierunt. Defunctis
itaque parentibus parisius in urbe arces
sente matre sua spitali atque etiam adhor
tante migrauit. factum est igitur postquā
in urbem se contulit. in infirmitate eius
xpi in ea gratia peculiarius infusa totius
populi notitiae uulgata plus cresceret. Ce
ita corpus eius paralitici humoris aegritudo
acrius dominata dissolueret. ut populante
ui morbi nulla prorsus compago suis artub;
adhereret. cuius infirmitatis uehementius
afflictione depressa triduo semianimis solis
tantum genis subrupentib; palpitauit.
Quae cum corporalem denuo sanitatem opitu
lante dī misericordia fuisset indepta.
multa sibi inspū quibusdam spitalibus est
pfessa. quae pp incredulorum oblocutione

inuidiamque iactantiae non necesse est enarrari.

Aduenienti igitur sancto germano parisius et iterum ad brittannias ambulanti; cunctus obuiam populus ob uenerationem tanti pontificis procul ab urbe pro fidei deuotione processit. At ille ilico sollicitus de genouefae uita et actibus inquisiuit. Sed quidam ex populo bonis inuidi ad loquendum garruli. Ad obloquendum parati. uoluerunt uitae illius perspicuam claritatem inani obliquiorum susurratione fuscare. quos statim sanctus germanus pontificali grauitate dispexit; et ciuitatem ingressus genouefae hospitium sibi poposcit ostendi.

Quam cum summa humilitate et ueneratione salutans, uitae illius qualitatem uniuerso populo ut in nimitodoro fecerat praedicauit. Et urbe egressus, cursum est dispositi itineris executus. Eodem tempore attala rex hunorum prouincias galliae graui coeperat populatione uastari. Tunc parisiaci hostilitatis illius uim furoremque metuentes secum coniuges ac liberos fortunasque suas ad urbes tutioribus locis fundatas coeperant relicta parisius uelle transferre.

Quorum coniuges sancta genouefa coepit constantius adhortari. ne urbem in qua genitae nutritaeque fuerant sub hac disperatione desererent. sed potius contra gladii impetum se uel uiros suos ieiuniis et orationibus inarmarent. quo facilius deo opitulante se confiderent euasuros. Consentientes ergo matronae sanctae genouefae consiliis orationibus deditae. spem suam statuunt in diui misericordiis atque omnipotentis auxiliis conlocare. Erant etiam eidem quae ciues omnimodis iam monebant. ne disperanter bona sua a parisius deponerent. sed potius ad dominum fideliter precarentur. qui eos ab imminentibus ictu periculisque ualeret eripere. Ciuitates uero illas quas munitione intrabant expelleret. aiebat quoque eis quod grauior sors belli imperio immanius essent quam inde. parisius autem quod intemerata ab inimicis deo protegente maneret. Unde etiam fuit ut ciues parisiaci sancto sacerdoti placiti urgi

presbitero communis lucri bonum in quo eos ut exorteret commonere minime desinebat. sacrilegos deca audere inter conuentus et innocentem famulam dei nefaria societate coniuncti. suppliciaque non inmerito ad ulterius flagitiosis qui pro nugacitatis temeritate debentur. scelera illa sceleratiores qui uiuenti sceleratis cogitationum usibus sunt inferre molti. Peracta igitur cunctatione. cum iam nulla restaret de necis inlatione dissensio. sed sola esset de mortis conditione. utrum lapidaretur an mergeretur in tertio. Dum deliberatum facinus hoc paululum causa suspenderat. archidiaconus ab autisioderense urbe parisius subito accidit uenire. Qui dum sollicite quid ibidem ageretur inquireret. quisnam ille esset ciuium tractatus agnouit.

Quibus ille presbiter inquit. nolite o ciues tantum facinus mente concipere. hanc ego sanctum germanum uenerabili uoce laudare. et uitae eius merita praedicare frequenter audiui. ecce quae et a memorato pontifice et per me sunt adlata perspicite. Haec archidiaconus atque alia plura narrando ciuium animos in se se potius quam in benedicte illius nece commotos salubri adlocutione conpescuit. Sicut ergo martinus uirtutum admiratione laudabilis. apud uuangionum ciuitatem a persecutorum militum custodie deputatus. atque inhermis altera die contra hostium exercitum profecturus. orationum meritis foedus utriusque partis obtinuit;

Beatissimus pontifex anianus aurelianensem urbem hunorum obsidione uallatam. et per arietum pulsibus corruentem. ab imminenti periculo accelerato orationibus gothorum auxilio liberauit;

Haec uero hunorum exercitum. non solum longius uenientem orationibus prestitit. uerum etiam ne ad propinquare parisius conarentur obtinuit. Merito ergo genouefe eadem quae praedictis antestibus uenerationis deferuntur obsequia. cui in uirtutum meritis probatur esse par gloria. A quinto decimo namque usque ad quinquagesimum annum etatis suae bis in ebdomada ieiunium modica cibi adsumptione dissoluit. panis hordeacium tantum et fabae capiens

palmentum. Uinum uero uel quicquid inebriari
hominem poteſt omni tempore uitae ſuae non
potuit. Poſt quinquageſimum annum epiſcopis
ſuadentibus quorum ammonitione nefas eſt
contradici. Piſcem et lac rara et modica percep
tione guſtauit. Fuerunt ei hae uirgines comites
ſpiritales his uocabulorum nominibus nuncupatae.
fides. abſtinentia. magnanimitas. patientia.
ſimplicitas. Innocentia. concordia. prudentia.
caritas. ueritas. diſciplina. Omni illi tempore
uitae ſuae coheredes. uicum catholicenſem in quo
ſcs dyoniſius et paſſus eſt et ſepultus grandi amore
ac ueneratione dilexit. Hic uero eps in ſexto a pari
ſius miliario martyrio uitam finiuit. Qui a cle
mente epo diſcipulo ſci petri eſt in ſacerdotium be
nedictus. et ab eodem dicitur in his partib; diſtinatus.
Qui clemens etiam ceſtumen ſci ſupradicti petri a
poſtoli cum ſimone mago in caeſarea uel alibi
quam plurimae geſtum admirabili praedicatione
deſcripſit. Cupiebat enim ſca genouefa hanc
ſco dinisio martyri in ſupradicto uico baſili
cam maxima conſtruere ambitione. ſed p
exiguitate cenſus uirtus deerat conſtruendi.
Adeuntibus eo officio presbiteri ſolito conuenientib;
coepit eis cum his et de baſilicae conſtructio
ne conloquium. ut unuſquiſque eorum poſſet operi
inpendium p fidei ſuae deuotione conferret.
qui cum ad coquendas calces ſe poſſibilitatis
copiam non habere praecipue quaererentur.
Sca genouefa confidens de auxilio dni nihil huic opri
defuturum. Ait ad eos. Egredimini et per ciuitatem
pontis ac perium gradientes unuſquiſq; ſollicite quid
audire poſſit aurium ſagacitate perquirat. Qui
promptius dicto oboedientes et creduli quid ad eſdem
debuere demonſtrare eum egreſſi. & ſtunt eſ autē
in publicum quod unuſquiſq; premeaturum dicē
re. indicto linguis ſilentio uſa tantum aurium
praeſtulantes duos inter ſe piſtores audiunt con
loquentes quod dum de gregum ob paſtum foſſe
pecora ſollicitius ueſtigarent duos furnos repertos
calcibus in deſertis locis ſubduiſſe uidiſſe. alter

alio mane magnitudinis indicabat. haec audi
entes presbiteri et lacrimoſis gratulationibus
dō gratias referentes. quod famula ſua geneue
fam tam peculiaris gratie dote ditarat. mox
memoriae quae cognouerunt retulerunt.
At illa egreſſis e domo presbiteris inficiens intra
gentibus ac ſola ſtrata p cumbens dno ſupplica
uit. ut tenuitatem uirium ſuarum ad parandū
opus quod uouerat auxiliator exiſteret. quae
conſummata p repente lacrimis uigiliis ad geneſiū
presbiterum feſtina peruenit. Et illi omnia
de repertis furnis ut erant geſta narrauit.
Qui ubi accepit in hoc opere memoratam prae
petens et ſecuturam ſe ſedulo quod illi iniun
geret repromiſit. ſic ea auxiliantib; ciuibus
baſilica ſci martyris eſt eadem adhortante
conſtructa. Illud etiam cenſui quid miracu
dum erga baſilicam attentius laboratur
acceſſerit. nequaquam debere ſilentio p̄ter
ire. Congregatis ergo artificibus quib;
lignum erat incidendi committendique
notitia cum plurimi ad perficiendum aedi
ficium memoratum ab eadem inuitati pro
deuotione fidei conueniſſent. accidit ut
poculum quo propinabantur paene deficeret.
Unde ergo ait geneſius ut illa in
tentius operas artificum hortaretur.
dumque eis ad ciuitatem quod deerat adeo
cius allaturus excurreret. Egreſſa ergo
eadem cuppam ſibi ſca genouefa quae pocula
habuerat praecepit oſtendi. Supra quam
ſignum crucis faciens exhauſta cuppae
illius capacitatis eiuſdem poculi cuiuſ ſluda
fuerat. qualitate p ferta uſque ad oris
labrum quaſi nihil ex ea ablatum fuerit
eſt repleta. ita ut congregatis uſque ad
abceſſum conſummati operis miro infu
ſionis genere ſatis abundeque ſufficeret.
Cumque eſſet illi etiam haec in uigiliarum
obſeruatione deuotio ut noctem ſabbati
uſque ad craſtinam lucem id eſt dominicā

diem peruigil oratione consummaret. Accidit uno
quodam modo domesticarum uolucrum cantu
transacto intempesta noctis curriculo. ut e cubili suo
ad basilicam memorati martyris incenso ce
reo praeeunte pperaret. quod officium lumi
nis cuius tum iam flatu nimiae spirationis ex
tinxit. Cumque circa eam euntes comites ob
scuritas terre noctis ablato luminis ministerio
quirerent uel gressum figerent reddidissent
incertas, genouefa mox ut e puellae manu
cereum rapuit. lumen idem amissae clarita
tis excepit. Et sic ad basilicam cum comitib;
absque ulla gressuum ambiguitate puenit.
ibique cereus ipsa gestante defixus eadem
flāma est qua incensus fuerat lampente
consumptus. Aiunt etiam dum in cellula sua
orationi diu solo recubans inhereret. et a pau
mento oratione completa fidelis dī famula
surrexisset. cereum ibidem absque ulla ignis
appositione ee succensum. de quo plurimi fide
liter experientes feruntur consecuti nonnu
di cum diuersarum infirmitatum absque
ulla [illegible] de q plu
rimi fideliter experientes feruntur conse
cuti [illegible] infirmitatū
[illegible] difficultate remedium. nimirū
etiam remedii quaedam mulier idest
pedum calciamenta furti obreptione
praesumpsit. quae statim ut ad domum
regressa peruenit. poenam cecitatis in
currit. Et ut cognouit quia ob benedictae
illius iniuriam poenam ipse diuinitus
excepisset. duci praeuio gressus illius
regente pertracta. ad genouefe pedes
ruens prona decubuit. quae indulgere
sibi ueniam lumenq; restitui. Clausa oculorum
se deficcis ex inlata caecitate lacrimarum imbre
luminibus solis tantum qui fletum proderent
ululatibus implorabat. At illa humi
eam miserata sustollens ac denudati furti
uilitate subridens oculis eius crucis

signaculo confidenter inpresso pristini uisus
reddidit sanitatem. In lugduno uero quid mi
raculi per eam dns fuerat operatus. nequaquam
silentio rem tanti meriti patimur praeterire.
Adueniente igit memorata exiens ab urbe totius
populi turba in occursum obuiam properauit.
Ibiq; fuere inter reliquam populi turbam parentes
puellae quae iam nouem fere annos ita paralitici
erat humoris dominatione penetrata. ut ad
nullam prorsus possit membrorum compagem.
Ad cuius lectulum genouefa parentum precibus
exorata perducitur. quae oratione facta dum
singulos puellae artus manus uisitatione contrectat.
e lecto quo decumbebat exsurgere & calciare ilico
ipsam se posse fecit propriis manibus & uestiri.
& secum ad ecclesiam ire iussit incolomem. Quod
cum uidisset ciuitatis illius turba uehementer
attonita praecipua eam ueneratione suspexit
laudes referentes omnipotenti dō qui tantam
gratiam diligentibus se dignetur inpendere.
Hilpericus rex francorum cum non fuerit xpianus
grandi eam ueneratione suspexit. Nam quadam
uice cum aliquis capitaliter reus pertinaciter uis
decreuisset occidere. ne scae genouefae precibus
possint liberari. exiens de ciuitate iussit portas ciui
tatis clauibus obserari. At ubi genouefae nuntiatū
est quod rex ad eos occidendos foras fuisset egressus
protinus ut procis regem precare festina perrexit.
Aduenienti ergo portae quae fuerant obseratae
statim ei sunt apertae. stupefactis custodibus
quasi quodam iubentis imperio uel obtemperantis
obsequio obseratae. sic ad regem perueniens ne uincti
capitibus truncarentur obtinuit. etiam iam que
perituri ab inminentis mortis sunt periculo liberati.
Fuit quidam uir scs in orientalibus partibus contemptor
saeculi. nomine simeon. quadraginta fere annos
in columna eminus ab antiochia constitutus.
hic per negotiatores ad loca ista quae germaniae
mercandi gratia saepius ueniebant. scae genouefae
salutationes cum plurima ueneratione mittebat.
& ut pro se dnm exoraret precabatur sedulo. quanta

namque fidelis dī famuli gratiae locupletatio
ne ditantur. ut quos a cognitione mutua p
uintiarum ſitus et ſpatia longinqua diſcri
minant. eos dī prouidentia interiora quodā
mentis aſpectu inuicem noſſe ſe faciant.
Adulescentula quaedam et ualde iam nobilis
nomine cilinia cuidam etiam puero ſponſa
liorum obligatione pollicita petiit ad ſcām
genouefam. ut ſibi religioſi habitus indumēta
mutaret. Maritali copulae et ſaecularis
pompae religionis decus et uirginitatis or
namenta p̄ficiens. Quod cum p nobilis fame
latus ad ſponſi puolaſſet auditus. primus fu
roris pariter et amoris inflammatione per
motus. meldis ut ſponſae ſuae iungeretur
aduenit. Conperto igitur adulescentis aduen
tum ſcā genouefa. una cum cilinia ad eccle
ſiam propere tetenderunt. Quibus accur
rentibus aecclesiae pariter interiora bap
tiſterii limina reſeratis ultro clauibus
mirabili admiratione patuerunt. Sicque
puella mundi huius naufragia perſeuerantiā
uirginitatis euicit. Quodam iterum tempo
re accidit ut pariſius ei duodecim ſimul
animae quae grauiter a daemonio ueca
bantur. pariterque offerentur. Cumque
emundatione eorum in faciem dī ut ſibi auxi
lium e caelo concederetur implorans deprae
caſſet. protinus energumini ad eam aram
uſque pſiliunt. latenti quodam intrinſecus
igne ſuccenſi. Et intuentium metum in aeris
uacuum pondus corporum abſentibus uin
culis teneretur adpenſum. Et nunc uocife
rantes quadam uinculorum more curuati
in modum cuiuſdam uoluminis inplicantur
adſtricti. Nunc iterum reſupini auras bra
chiorum ictibus criniumque diuerberant.
et urgueri ſe grauioribus ſuppliciis deducta
in fletum longius uoce deplorant. ſic orantē
e diuerſo tormentorum genere inuiſibili quae
ſitura. uiſibili quaeſtione torquentur.

Quae cum oratione completa a pauimento ſedi
famula ſubleuaſſet. iuſſit eos ut ad ſci dioniſii
martyris baſilicam properarent. Ubi cum
illi ſe dicerent non habere copiam gradiendi
qui ibidem crucis ſignaculo reſoluti ut per
gerent. ab eadem ilico crucis ſignaculo reſolutis
his ut pergerent imperauit. ut perditioni
dari corpora non ualerent. ire illic tantum
ubi iuſſi fuerunt ſunt dimiſſi. Ergo cum
ad baſilicam ut eis a ſcā genouefa fuerat
imperatum nolentes ut malorum auctores
uolantes ut daemones peruenissent. illa eos
ad memorati martyris aulam ſecus femi
nei grauitate tardata. Poſt aliquanta ho
rarum ſpatia ſubſecuta cum ibidem proces
dī martyris adiuta ſolatio orationi diu dedita
fideli confidentia ſupplicaſſet. totum egro
torum numerum ab obſidione inmundorum
ſpirituum ſanitati p̄priae reddidit abſolutū.
Ita ut abſceſſu daemonum non ſolum oris
quaerimonia. uerum etiam odoris inmun
ditia teſtaretur. Multa uero flagitia
in quibuſdam p̄ſonis religionis p̄poſitum
habitu non actu gerentibus. quae ab his pu
tabatur occulta cognouit. Et p̄ caſtiganda
earum inpudentia publicauit. quae propri
honeſtorum auditū ſilentio debere cēſui
mancipari. Erat igitur cum ea quaedam
mulier. quae ab ea fuerat inmundi ſpiri
tus emundatione purgata. habens filiū
annorum quattuor. Hic forte puerulus
dum inprouidentius ludit preceps ſaltum
putei uolatur. Initum ibidem trium
ferme uel quattuor horarum ſpatio
deuolutus conliſus occubuit ſupereminen
tis aquae cumulo tumulatus. profundo
tandem trahitur ad ſepulchrum. Quem
mater gremio miſeranda conplectens
ſcāe uirginis. Ante pedes ſciſſa cum his
genis laniata depoſuit. Illa uero corpus
exanimae rigidumque pallio miſerata

contexit. & orat cum lacrimis omnipotentem dn̄m eouſq; non deſtitit. quo aduincens ſcilicet ac triumphans orationum uiribus inferorum clauſtra praerupens matri filium reddit uiuum. ſpoliata morte reſtituit. Meldis in urbe gratiae huius opinione compeſta. occurrit ei quidam cubito tenus rigidis intrinſecus neruis manus officio deminutus. poſtulans orationem eius ſuffragio a ſe morbi illius detrimenta depelli. qui ab ea dum in debili membrorum manus uiſitatione ſignatus protinus abſceſſit. haec ergo famula di̅ a ſc̅o epy̅phaniae die uſq; in paſcha. id eſt caena dn̄i intra cellulae ſuae penetralia ſecretius d̅o cui ſe nouerat deſeruiebat.

Quaedam ergo femina curioſa potius quam religioſa. cum quidnam ageret contemplari cellulae proximus a nota uoluiſſet. ſtatim oculi eius qui miniſtri non ſimplices rei fuerant lumine ſunt priuati. quam illa compleca conſuetudinis officio. poſtquam a cella prodiit. reſtituto lumine orationum ſuarum interceſſione ſanauit.

Pariſiaci poſt dirum ac diuturnum belli tumentis excidium. mutato extimi genere non ablato. francorum exercitus famem miſeris pernitioſe poſteritati ſobolem dereliquit. Nam furor anterior extra urbem poſita ac foris derelicta rapuerat. hic uero peccatores quaeq; cluſos receſſib; ac febris intrinſecus adherentia conſumebat. Igit̅ genoueſa miſerorum clade permota nauali euectione alimoniam quibus prora conſcendit. quae cum per ſequenam fluuiū ſibi gentibus contis carinarum ſulcos aduerſi amnis fluenta perſcenderet. peruenit ad locum in quo arbor adcreuerat. quae latentibus deorſum ramis nonnullas naues p̅cipitio pernitioſi gurgitis inmergebat. Genoueſa ilico nautis itineris comitibus ut adplicatum ad ripam prora ueſterent impetrauit. Egreſſa igit̅ a naui dum hi ſe nautae qualiter abſcidi poſſit mutua conlocutione tractarent. confeſtim illa ad orationis ſuffragia in plurimis rebus ſaepius experta ſeceſſit. quae arbor nullo ictu tacta bipennium orationum eius uiribus radicitus euulſa de loco quo inherebat exceſſit. Ita ut nullum ibidem deinceps periculum naufragii puppis incurreret. De cuius arboris gremio gemini angues. ſocii ſcilicet ſceleris uerſi coloribus ſquamis teterrimi odoris inmenſe magnitudinis referuntur egreſſi. Ergo cum archiacum oppidum aduentum eius uelox famae nuntius anteiſſ& occurrit ei quidam tribunus nomine paſſiuus. cuius uxor per aliquot annos paralytici humoris impetu & greſſuum uehitationem & omni membrorum uſu priuata mortuo corpore. anima tantum intra ſe hoſpitalitate demorante & nihil prorſus de membrorum officio iam poſſidente languebat. Ad huius ergo lectulum genoueſa mariti precibus exorata perducitur. quae cum a nouis turbis ante lectulum eius oratione dedita diu ſolum lacrimis inrigaſſ& mulierem e lecto rediuiuis membris ſtatim ſurgere atq; ire fecit incolomem. his igitur opitulante di̅ gratia mirabiliter operatis uirtutes ab archiaco oppido ad ciuitatem trecas eſt profecta. Ibiq; caecos & quamplurimos diuerſarum infirmitatum ac febrium languorib; feſſos animis cruciatus ui[ſ]ctorum meritis & ſigni crucis inpoſitione ſanauit. Demorata autem in urbe archiaca eſt reuerſa. & inde cum conparatis frugib; onuſtiſq; nauib; pariſius remearet ſubito ut turbinis naues eius inter rupes arboreſq; truderentur. Ita ut puppis caſtellatus in latus unum procliuus deuolutis undarum pene mole cumulata in profundum gurgitis mergerentur. genoueſa eleuatis manib; ad caelum. auxilium e caelo cum pereclitar& expetiit ſtatimq; nauis ad proſperum curſum di̅ miſerantis auxilio famulae ſuae precib; reuocata iter quod ceperant feliciter exſequuntur. beſſuſtum preſbiterum & ceteri nauigantes canticum exodi carminis adiecta celeumatis cum grandi exultatione cecinerunt dicentes.

Adiutor et protector factuſ eſt nobiſ dn̄ſ inſa
lutem· ſic pariſiuſ proſpero curſu in propria
urbe perueniunt ciueſ exeſoſ macie et famiſ
aegritudine decoloriſ inſolitam corporiſ ple
nitudinem et cum ſtudio paſcendo reparauit;
Defenſor quidam ex mel dorum urbe p nimiuſ
iam p aliquot annoſ obſerato aurium meatu·
nullum uocum capiebat introitum· Hic pari
ſiuſ ut a beata ſanaretur aduenit· cuiuſ aureſ
illa ſignanſ manibuſque contrectanſ inte
grum et ut dudum habuerat reſerauit au
ditum· Poſt aliquot ferme tempuſ memo
rata di famula turoniſ proficiſcenſ· Aure
lianiſ forte accidit ut ueniret· In qua urbe
matriſ familiaſ fraterna· filiam ſuam clau
diam prope iam exanimem· cum totiuſ fa
miliae ululatibuſ meſta lamentatione de
flebant· Huiuſ ergo aduentum leui uelo
ci rumore comperto obuiam ei feſtina pro
grediens inſci animi baſilicam pedibuſ eiuſ
fuſa prouoluitur· Cumque eam ut filiam
ſibi expulſa morte ſanam reſtitueret
genouefa eam hac adhortatione conſolatur·
Surge et flere iam deſine· nam omniſ infi
lia tua peſtilenſ febriſ accenſuſ diuina eſt
miſeratione reſtinctuſ· Cumque ad domum
fraternae de baſilica ambae pariter aduen
rent· claudia eiſ ad ianuam propriiſ greſ
ſibuſ obuiam proceſſit incolomiſ· In eadem
ciuitate cuidam domino pro ſeruo culpabili
dicitur ſupplicaſſe· Cumque ille priuati
obduratuſ inſania ad ſupplicationem illiuſ
ſeruo noluiſſet ignoſcere· illa ab eo quia nihil
obtinere potuerit· meſta diſceſſit; Sta
tim dominuſ ut ad domum rediit aegritu
dinem mortifere febriſ incurrit· Qui cu
plectulum inſtantiſ febrium urgueretur
anguſtiiſ· Ad pedeſ ſcae genouefe ſpumanſ
aeſtuanſque proicitur· Illa uero mitiſ orati
onibuſ ſuiſ et dn̄m ab inſtanti taedio ſanum
et ſeruum culpae uinculo reddidit abſolutu·
Demorata igitur urbe turoniſ itura progre
ditur· Cumque labentibuſ carinis profecta
in pronum ligeriſ dorſa remorum quaterentur
ita uerberibuſ multum itineri eiuſ ille
nequiſſimi operiſ auctor per memorati flu
men uada officere eſt molituſ· Sed quae
protectione uallabatur altiſſimi· nequaqua
curſuſ eiuſ potuit nequiſſimi daemoniſ in
ſidiatione turbari· Ergo ut ad ciuitatem
turonici lituſ nauem illiuſ defluxi fluminiſ
curſuſ aduexit· occurrit ei egredienti e
naui illa ſceleratorum inmundiſſimorumq;
daemonum multitudo· quam cum eiuſdem
ad baſilicam uociferando eminuſ ante uer
urendam ſe geminis quaerebatur incendiis
eo quod ad uenerationem ſci antiſtitiſ aula
eiuſ introiret ſocia quaeſtioniſ· multoſ
ibidem tum dum ſci ſacerdotiſ exſequiiſ
officium uenerationiſ exſoluit inmundiſ
ſpiritibuſ adimpletoſ orationum meritiſ
ac uirtutibuſ reddidit; Aliquorum etiā
primorum ciuium coniugeſ tribulationiſ
eiuſdem egritudine laboranteſ· quaſ pro
dire in publicum maritaleſ neceſſitudi
neſ non patiebatur affectuſ· p domuſ earū
martirum precibuſ orata p ducitur;
Quaſ ut limen habitationiſ introiit· orati
one data effugatiſ protinuſ demonibuſ
amota omni in poſterum ſuſpitione ſa
nauit· Accidit autem ut ſtanſ in oſtio do
muſ ſuae quendam hominem p plateam
ampullam cum liquamine quod mercatuſ
fuerat cerneret deportantem· intuituſ
ore conſpexit illum nequiſſimum ſpi
ritum· et aduerſarium humani generiſ
inſidentem· Cum ab homine poſtulata
manuſ ſuae contigiſſet acceptā et ut a beā
cruciſ inpoſitione ſignata· inſidiator
ille a creatura cuiſ inſeruerat cum ore
ampullae illiuſ fragmine ilico electuſ
abſceſſit· Et licet intra ampullam illiuſ

claustra callidus occultatum se subtilibus
credidisset. Astutus tamen aspectu di fa
mulae deprehensus. et ne nocere possit
effugatus euanuit. Quidam puerulus
nomine marouēus. Caecus. mutus. surdus.
et claudus. eadem recipiendae sanitatis gra
tia parisius a parentibus est delatus. qui ab
ea benedicti olei unctione delibutus. uidens.
loquens. uadens. audiens. recepta in integrū
sanitate incolomis domum cum parentib;
est regressus. Accidit etiam ut in meldensi
territorio cum rogatis messoribus propriae
segetis culmus spicarum exsectione trunca
ret. subito effusus imber ingrueret. Con
turbatis igitur operariis tentorium ingres
sa in oratione solo solito fusa procubuit. & ita In
circuitu secum positus diuersorum agros effusus
Imber Infudit. nulla ei intra campi sui septa aqua
rum nubium gutta defluxit. sicq. ab operariis
mirabili admiratione opus coeptum absq. ullius
turbinis perturbatione finitum. Quidam ergo
habens daemonium adipiscendae sanitatis gratia
ad sepe dictam di famulā cum parentum fletu
gemituq. perducitur. Quae cum deferri ampullam
sibi In qua scificatū olei unguentū habere consue
uerat praeciperet. forte accidit ut oleum non haberet.
ne adesset. Interim pontifex quid p sens oleo gratia
scificationis Infunderet. quae cum anceps quid
nam ageret hesitaret. In orationem pronius solo fusa
procubuit. Quae cum obsecrationes officium diu
terrae Inhaerens uires sentiret monstrauit fide
liter adimplesset. Ampullā inter manus suas
plenā olei Infusione p spiritu. sic In unius horae mo
mento & de emundatione Infirmi & de consolatione
olei remunerante xpo gratiae gemine uictrix
emeruit. Haec decursu aeui spatio uitā In pace
laudabili consummatione finiuit. humataq.
est tertio nonas ianuarii. quae denos octies annos
peregrina mundo uenerabilis populo deuota
xpo uixit In saeculo. Circa huius ergo tumulum
humilis primitus ligni sup Inpositione contectum

gloriosae memoriae hlodoueus rex norma bonorum
& uir omnib. iure principib. uirtute iustitiae p̄celse
pferendus basilicam mirabili dispositione funda
uit. quae eodem Inmaturu more puerto pietrime
sublimissima coniuge hlodilde regina e posterib.
atriis aditib. q. decoratu celsum p tulit elegan
fastigium. & uirtutib. Inp̄sentium p celsum laudis
pbitura. monumentum fulgens In uirgine dig
nitatem ante xpm quicum ab aeterno patre uiuit
& regnat In secula seculorum. Amen.

EXPLICIT. VITA SCAE GENOVEFE VIRG.

INCIPIT. PASSIO. SCI. POTITI. MARTYRIS. QUI SUB ANTONINO. IMP GELOSIO. PRAESIDE. PASSUS EST. XI. KL. FEBRUARIAS.

Factum est autem In diebus illis scs potitus
dum esset In infantia constitutus. In ciuitate
serdicia. sps di super Ipsum habitabat.
Pater uero eius nomine hylas. idolis. &
dis Iniquis Immolabat. multis uerbis & blan
dimentis suadebat eum. ut sacrificaret dis.
Scs potitus dixit. O pater non utile uerbum
loqueris mecum. ut sacrificem daemoniis.
Tunc pater eius iussit eum sub custodiam mitti.
et praecepit nullam escam ministrari. neque
aquam ei dare dicens. Uideamus si ds tuus
quem te dicis colere ipse tibi dabit panem.
Scs potitus flexis genibus dnm deprecabatur
dicens. Iudica dne nocentes me. expugna
Inpugnantes me. Te enim dne ihu xpe desi
dero uidere. quia tu es odor suauitatis. tu
humiliasti te pro nobis peccatoribus.
Adiuua me dne dextera tua sicut misertus es danielo
in lacu leonum. sicut per prophetam locutus
est dns ihs xps. & in sco euangelio dicens.
Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam. quoniā
ipsi saturabuntur. Beati qui persecutionem